

Ik zou daarover niet hebben geschreven, indien dit geval het eerste het beste ware. Maar gelijk reeds boven werd gezegd, dit begint te behoren tot den meer en meer gebruikelijken weg. Zachtjesaan begint zich zoo een communis opinio te vestigen, een algemeene overtuiging en een algemeen geldende regel, dat zóó de weg is; dat het zóó behoort te gaan: Als een Kerk Evangelisatie-arbeid opvat en ziet, dat de kosten haar krachten te boven gaan, dan roept ze de hulp in van alle Kerken en particulieren in het vaderland.

En die manier van werken acht ik niet juist. Dien kant moet het niet op. Men versta mijn bedoelen wel: er is natuurlijk niets tegen, dat een Kerk zoekt ook buiten haar kring steun te vinden.

Maar regel make ze daarvan niet. Dat blijve de uitzondering, het buitengewone. Ze mag haar huishouding nooit baseeren mee op wat langs dien weg van advertenties, enz. inkomt van Kerken en corporaties en aparte personen.

De gewone weg voor het bekostigen van haar uitgaven voor haar geheele kerkelijke leven, ook van haar Evangelisatie, is een andere.

Die andere weg is feitelijk wel overbekend. Ze volgt uit de Gereformeerde opvatting van Kerk en Kerkverband. Wanneer een Kerk niet bij machte is, wendt ze zich tot de andere Kerken. Dan wordt die Kerk geholpen door de classis, binnen welker gebied ze gelegen is, en indien noodig, via de classis door de Particuliere Synode en zoo noodig verder door de Generale Synode. Zoo geschiedt het bij de hulp aan hulpbehoevende Kerken, bij de verzorging der Emeriti, bij de Zending. Zoo gaat het naar den elsch van het Kerkverband.

En zoo is de weg voor den steun in den arbeid der Evangelisatie, langs den weg, door het Kerkverband gegeven.

Wanneer een Kerk niet instaat is, de kosten te dragen voor haar Evangelisatie, dan wende ze zich tot de classis met verzoek om steun. En als dan de Kerken der classis dien steun toezeggen, dan is de zaak gezond. Dan zullen de Kerken der classis, die besluten, de betreffende Kerk te helpen, h.v. door een collectie, die hulp verleen.

Dat men nu niet algemeen dien weg opgaat, heeft ook zijn oorzaak. Er is te dezen opzichte nog zooveel, waardoor de vaste lijnen niet in concrete uitgestippeld zijn.

Wel is in het algemeen gewezen de weg, dien men moet gaan. In 1923 op de Synode van Utrecht is van onderscheidene zijden hierop gewezen. De Kerk van Weesp en de classes Groningen en Zierikzee hadden als haar meening uitgesproken, dat de samenwerking behoort te geschieden in den weg van het gewone kerkverband.

En de Commissie-Groesbeide heeft op die Synode als haar meening uitgesproken, dat het niet de bedoeling

is, dat een Classis de kosten van het Evangelisatiewerk eenvoudig over de Kerken omslaat. „Stel, dat een Kerk voor haar Evangelisatie-arbeid gelden te kort kwam, dan zou ze die eventueel als hulpbehoevende Kerk kunnen aanvragen op de gewone wijze”.

Deze Commissie heeft zich echter in haar conclusiën beperkt tot het opstellen van eenige algemeene regelen, en daaronder uit den aard der zaak niet genoemd het verkrijgen van steun bij eigen onmacht. Want dat steun geven behoort onder de algemeene regelen der Evangelisatie niet thuis.

En weer in overeenstemming daarmee heeft de Synode, die deze conclusiën overnam, over de wijze, waarop een Kerk financieel bij haar Evangelisatie-arbeid kan worden gesteund, geen uitspraak gedaan. Zoodat we, voorzover me bekend is, geen enkele Synodale uitspraak in deze materie bezitten, en ieder nog doet, wat hem het beste toelijkt.

Dat begint zich nu zachtjesaan te wreken. De arbeid der Evangelisatie wordt steeds omvangrijker. Met toenemende energie beginnen de Kerken zich te kwijten van haar Goddelijke roeping te dezen opzichte. Gelukkig. De nood der tijden roept! eerlijk, dat ook onze Kerken die stemmen steeds duidelijker verstaan.

Maar daarmee gaat gepaard het ernstiger worden van de vraag, hoe de financiële samenwerking behoort te zijn.

En nu de toestanden zóó worden, roepen die vragen om een antwoord. Want ging het zoo door, dan zou er groot gevaar zijn, dat we op weg gingen naar de chaos. Dat iedere Kerk maar te hooi en te gras op zoek ging naar gelden op nieuwe en zelfbedachte wijzen. En het besef, dat de plaatselijke Kerk het behoort te doen, en dat hij gebreken onmacht het kerkverband behoort bij te springen, zou teloor gaan.

Daarom zal er in de regeling van het financiële vraagstuk toch eindelijk wel eenige vastheid dienen te komen. De weg van het kerkverband lijkt de meest aannemelijke. Dien kant zal het uit moeten.

Het is niet te verwachten, dat de Generale Synode dat nu eens in het algemeen en in abstracto zal uitspreken. Zoo doet het in den regel een Generale Synode niet. Ze houdt zich bezig met concrete dingen.

Daarom zal het van den anderen kant moeten beginnen. Kerken, die steun verlangen voor haar arbeid, zullen dien steun maar eens moeten aanvragen op de classis. Die classis zal dan misschien deputaten aanwijzen. De Evangelisatie zal op haar vergaderingen een onderwerp van bespreking gaan uitmaken. Zoo komt ook de praktische, financiële regeling hoe langer hoe meer in het kerkelijk kader. En van de classes en langs de particuliere Synodes zal zóó op den duur de zaak wel op een Generale Synode komen, die zich dan met concrete dingen kan bezig houden.

De Commissie-Groesbeide heeft in een enkel zinnetje

schijn roepen, door alles wat in die menschenziel weggedrongen is in de volle zon te plaatsen van zijn talle wetenschap, en in den hangen strijd te werpen van het eigen geestesleven van dien mensch;

doch in de alzóó door Jezus verwekte crisis zal de genade niet triumpheeren, doch het koortsig proces van zonde en zelfhandhaving zal zich verhaasten, totdat die mensch hijgt naar den dood.

Dan wordt het meenens; er komt een crisis, er moet iets buigen of barsten in den zoodanigen mensch!

Dan móét het!

Dan is er in zulk een mensch niets anders mogelijk dan een, moe en afgestreden, gehoor geven aan een diepe stem, die van buiten uit Jezus' mond, en TEGELIJK van binnen, uit de donkere spleten van zijn eigen ziel opstijgt: Wat gij doet, doe het haastiglijk!

In zulke oogenblikken komt daar in dien mensch niets nieuws bij, dat niet te voren in hem aanwezig zou geweest zijn; o neen.

In zulke oogenblikken draagt ook Christus NIETS in dat leven in, dat niet te voren reeds diep er in besloten lag; o neen.

In zulke oogenblikken gebeurt er slechts één ding: **wat er in is, dat komt er uit.** Wat achter uit gedrongen was, en tot op het laatste oogenblik toe achteruit gedrongen bleef, dat komt eindelijk en dan eens voor het laatst, zijn recht onstuimig vragen.

Zijn recht!

Want deze mensch had dat recht nog nooit ontkend. Hij was alleen maar over zijn eigen kwesties heen gelopen. Maar nog nimmer had hij zijn hart besneden; nog nooit tot zijn ouden mensch gezegd: gij hebt alleen maar onrecht!

En zóó vaart niet alleen de Satan naar dien mensch toe, maar die mensch vaart ook den Satan tegemoet.

Want het is de majesteit van Jezus, dat Hij den mensch van Zijn kant naderen en overwinnen kan, zonder dat die mensch van zijn kant naar Hem toe gaat.

Doch het is de armoede van den Satan, dat hij tot niemand komen kan, tenzij de mensch van zijn kant óók naar Satan toekomt.

Jezus als Middelaar brengt iets nieuws in den nieuwen wedergeboren mensch.

Maar Satan kan slechts heen en weer werpen, wat in ons leven oud en reeds aanwezig was.

reeds dezen weg gewezen: „De weg is nu verder, dat de Kerken, zoo noodig, met concrete dingen gaan tot meerdere vergaderingen”.

De arbeid, die van verschillende kanten is aangevat, om het Evangelie te brengen ook daar, waar het totaal onbekend is, heeft mijn volle sympathie.

Maar ik geloof niet, dat de wijze, waarop men de zaak zoekt te financieren, de juiste is. Wie evangeliseert, moet het zelf betalen. En wanneer men daartoe niet bij machte is, moet hulp niet allereerst gezocht worden in heel het land, maar langs den kerkelijken weg van het kerkverband.

Zóó komen we ook, wat dit punt betreft, met de Evangelisatie in het rechte spoor.

C. B.

#### De Zending en de Geestesstroomingen in Indië.

Indië is niet afgesloten van de wereld, en heeft dan ook een belangrijk aandeel in de verschijnselen en stroomingen, die de Oosterse volken tegenwoordig kenmerken.

Met een enkel woord kunnen wij deze stroomingen, „nationalisme” noemen; het is het streven zich los te maken van de voogdij der overheerschers, welke voogdij echter heel veel van een onderwerpen en bedwingen heeft.

Welke houding moet de zending hiertegenover aannemen?

Deze belangrijke vraag wordt door den oud-zendingconsul de Crommelin beantwoord in het tweede referaat, dat hij opnam in zijn boekje, de vorige week aangekondigd: „Bezinning en Richting”.

Eerst geeft de Crommelin aan, wat tot dusver de uitwendige vrucht der zending zijn mocht; en dan ontvangen wij merkwaardige getallen.

Het aantal Inlandsche Christenen kan op een miljoen worden geschat, behalve dan de Roomschen, die 170.000 tellen. In ongeveer 20 jaren verdubbelde het getal Christenen; te opmerkelijker is dit, omdat juist in die jaren de anti-Westerse geest sterk toenam.

Op Java is het getal Christenen in verhouding tot de overige bewoners 1 tot 1000; maar nemen wij het over geheel Indië, dan is de verhouding 1 tot 50!

Heele streken en landen zijn reeds gechristianiseerd, zooals Nias, Posso, Minahassa, Ambon, de Samri- en Taland-eilanden. Ook moet hier de groote Batakkerk op Sumatra worden genoemd, welke reeds 250.000 leden telt.

Ook moet in aanmerking worden genomen, — en daardoor zeggen deze getallen nog meer — dat de door-znee-Christen op hooger ontwikkelingspeil staat dan de niet-Christen. Eveneens heeft de vrouw onder de Christenen een veel betere positie, waardoor ook het algemeene peil wordt verhoogd, en de invloed der Christenen belangrijk toeneemt in de Indische samenleving.

Het is de moeite waard misschien, om nog even iets naders hiervan te zien.

Wij mogen immers niet denken, dat nu alleen maar zulke heel enkele booze naturen als Judas, of zijns gelijken, zich geestelijk te kort doen door zoo, als boven omschreven werd, in zoo'n „verdringing” van driften en begeerten zich over te geven aan geestelijke bedwelming, in gelijktijdige handhaving toch van de zonde in hun ziel.

Neen, er is eigenlijk geen mensch, die niet aan de zelfde wetten ten deele onderworpen is.

Judas gaat ons aan, omdat Jezus ons aangaat. Ook die „verdringing” gaat ons aan!

Dit ons geleerd te hebben is de onmiskenbare betekenis van het feit, dat, gelijk wij zeiden, in den laatsten tijd een school van geleerden opgekomen is, welke juist van dit zielkundig verschijnsel van „het verdringen” bijzondere studie gemaakt heeft. Zij gaat zelfs zoo ver — onlangs nog spraken wij in ons blad erover — dat zij daaruit, zoo al niet heel de zielkunde opbouw, dan toch daaruit grootendeels alle zielkundig leven verklaren wil.

Wie nu op Judas Iskariot acht geeft, zal, in het algemeen gesproken, toegeven, dat in elks zieleleven een onbewuste, achteruit persende werking is van de ééne drift en begeerte door de andere; dat dit voorts een actie is van onzen dieperen levensgrond, van een verborgen wil des menschen, die immers krachtens de zonde alleen dat onder de oogen wil zien, wat hem aangenaam is; en die van nature op die manier zichzelf den zelfdienst (dat groote surrogaat van den verloren Godsdienst) mogelijk maakt, zelfs als God hem te na komt en Jezus hem imponeert.

\* \* \*

Nu is het merkwaardig te hooren, op welke wijze sommige menschen, met name uit die wetenschappelijke school van zielkunde, welke wij zoo even bedoelden, meenen, een mensch, die in der gelijken dóór en dóór ongezonden toestand verkeert, te moeten helpen.

Men zegt dan tot ons, dat zoo iemand ziek blijven zal en eigenlijk op de vlucht zal blijven slaan voor zichzelf, zoo lang hij niet ronduit alle instincten, driften, begeerten, passies, die in zijn onbewuste leven teruggedrongen zijn, één voor één met koel verstand uit eigen duistere ziele diepten onbarmhartig-ontledend voor den dag, „naar boven”, haalt. Zulk een mensch, zegt men, moet niet langer voor de nuchtere of yreuselijke werkelijkheid van zijn eigen leven op den loop gaan. Neen, hij moet al die „verdrongen” begeerten van zijn

maar, omgekeerd: het plaatst Christus, naar Zijn uiterlijke verschijning, onder het zoeklicht van zijn eigen waarneming. En voorzover die Christus dan door zulk een mensch gezien wordt en bewonderd, mag Hij ook op zoo'n ziel wel „inwerken”, en kan Zijn ideaalgestalte ook wel voor een tijd lagere driften en booze hartstochten (denk aan Judas' geldgierigheid) verdringen, maar overwonnen is de zonde niet; en verbrjzelen laat zich het hart door Christus evenmin. De mensch heeft in zulk een geval zich zelf tijdelijk verbeterd; hij is niet door den persoon Christus neergeslagen, doch hij heeft door een Christus-idee, door een Christus-ideaal, dat uit hem zelf was opgekomen, zichzelf uit zichzelf tijdelijk gecorrigeerd, beschaafd, verbeterd; maar hij is niet bekeerd. Er is een zandverstuiving geweest in de duinen van zijn hart, doch de duinen, de zeeeringen, zijn door de zee van Gods genade niet verslonden.

In zulk een hopeloos geval is er maar één weg meer open, en er is maar één uitkomst mogelijk: straks komt hetgeen eerst achteruit gedrongen werd, en met geweld geperst werd in de donkere kamer van het onderbewuste leven, plotseling met dubbele kracht, met geweldige onstuimigheid weer naar boven en naar voren toe. Het laat zich te heviger gelden. Lang verdrongen hartstochten komen eindelijk als gieren naar rechten nemen; en wat die mensch dan gaat doen, doet hij „HAASTIGLIJK”.

Het is een tragisch proces. Maar het is, zoo lang God niet optreedt ter bekeering, onvermijdelijk, en angstig-vol van logica.

En wanneer dan zulk een ziel vlak bij Jezus leeft en krimpt en lijdt, en zich toch maar handhaven wil; en wanneer dan Jezus voor zulk een ziel niet de Middelaar is;

en wanneer dan zulk een mensch in zijn ziel het Middelaars-aanbod van Jezus Christus uit den dieperen grond van zijn onwedergeboren zielsbestaan terug blijft dringen;

en wanneer dan Jezus niet als Middelaar, maar enkel als een edel mensch van sterke, zuivere geestkracht, van rustige, ongeschokte wilskracht, op zulk een onrustige, worstelende, zichzelf verterende ziel inwerken mag;

dan kan die edele mensch Jezus met zijn bloed-menschelijke zielekrachten en met al Zijn wilskracht tot zulk een ziel ingaan;

en dan kan hij als menschen onder menschen wel in zulk een menschelijke ziel een hittigen brand ontsteken, een bennauwde zielworsteling te voor-